

שש א ברכה

יוצא לאור ע"י אברכי הכולל שבקהילת "מקור חיים" יע"א
בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג רבי יוסף מוגרבי שליט"א

להצלחת דן בן חנה וזוג' עכב"ב - לכריאות שמירה עליונה והרמת קרן המזל וכט"ס לעד אכיר

גליון מס' 395

ערש"ק פרשת "וישב", יט' בכסלו תשע"ד

"וישכזהו"!

כל מי שאך מדקדק מעט ומנסה להבין את הכתוב לפניו, אינו יכול שלא לשאול, לחקור ולדרוש מדוע תורתנו הקדושה בסיום הפרשה מכריזה ואומרת: "ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחה", מדוע נצרכה לסיים ולומר "וישכחה" אחרי שצינינו "ולא זכר וגו'", אלא פירש רבינו אברהם בן הרמב"ם ז"ל, שחז"ל לימדונו שיוסף לרם דרגתו ועוצם מעלתו נענש על שפנה לשר המשקים בבקשת עזרה, שלא היה לו אלא לבטוח בה' יתברך ובישועתו ולא באדם; ולפיכך נענש לשהות שנתיים נוספות בבית האסורים. וזהו שמצינינו התורה הקדושה "וישכחה", שלא היתה זאת שרגלתו וחוסר זיכרון טבעי, אלא הכוונה ממרומים להשיח משר המשקים את מבוקשו; ומעשה שהיה באברך יקר שהתפתנה משרה של מלמד בכיתה ז' בתלמוד תורה מבוקש מאוד, והרעיון קסם לו עד מאוד. נזכר הוא שדרו שהיה עסקן ידוע ובעל חסד גדול, יכול לפעול ולהשתדל למענו לזכות במשרה הנכספת! ובפרט ששמע מאביו שדרו הזכיר על לשונו את התלמוד תורה המדובר ונראה שיש לו קשר עימהם. אלא שהניסיון לתפוס את דודו רבו רגעים מעטים לפני החליט שלא, אף קרובי משפחה שניסו להתנייט לעזרתו לא הצליחו במשימה. האברך החליט בנתיים להגיש את קורות חייו בתקופה שעד אז הדוד "יקום תחיה". לאחר זמן אף נקבעה לו פגישה באותו תלמוד תורה, כשעדיין הדוד "מסרב" לענות, ואף בפעם היחידה שענה התנצל כי עסוק הוא ויחזור עליו כשאך יוכל. יום הפגישה הגיע והאברך חשב בלבו שכל הפחות יציין בפגישה את היחוס המשפחתי, שאם לא יועיל לא יזיק. ניגש לפגישה אולם רגעים מעטים לפני החליט שלא, הוא לא יספר על דודו, אם הדוד אינו רוצה לעזור, אפנה למי שעזר, עזר ויעזור לכל יהודי, והוא תמיד תמיד זמין. בורא עולם! וכך הרים עיניו למרום בתפילה וניכנס לפגישה. כעבור שבוע למרבה הפלא בשר שובה במשרה המיוחלת! לאחר שיחת הטלפון המרגינה, התקשר למרבה הפלא הדוד היקר ש"קם לתחיה". הדוד התנצל שאחד מילדיו היה זקוק לטיפול רפואי ממושך ושאל כיצד יוכל לעזור, האברך תיאר לפניו את שארע ועל הבחירה המשמחת, שאל דוד האם הוא הזכירו בשיחה עם המנהל, ענה האברך שבתחילה חשב לעשות כן, אך זה לא יצא לפועל. וענה הדוד: "ברוך ה', שכן בעבר היתה בניינו הכרות לא נעימה, והנה אכן עזרתך בך שאל הייתי כולל בתמינה". אחים יקרים, נתחזק באמונה תמימה בצור כל העולמים, לטוב לנו ולבנינו בשני העולמים!

טובה תזות טובה

בן שבע עשרה שנה היה יוסף הצדיק וכבר גרם לאחיו קנאה ושנאה. הדברים שאמר והחלומות שחלם העלו את חמתם. חיכו הם לשעת כושר, ציפו לעשות לו דין. והנה הרגע המיוחל הגיע. יוסף הולך בציווי אביו לראות את שלום אחיו. אחר חיפושים נרחבים, הוא מוצא את מקום אחיו. אט אט הוא מתקרב ובטרם יקרב אליהם ויתנכלו אותו להמיתו. "ויאמרו איש אל אחיו הנה בעל החלומות הלזה בא. ועתה לכו ונהרגהו ונשליכהו באחד הבורות ואמרנו חיה רעה אכלתהו ונראה מה יהיו חלומותיו". האם כל האחים היו באותה דעה, היו באותה עצה? ובכן הפסוק מעיד על ראובן: "וישמע ראובן ויצליהו מידם ויאמר לא נכנו נפש". וכן הפסוק הבא מגלה לנו מה היתה כוונת ראובן באומרם כן לאחיו: "ויאמר אליהם ראובן אל תשפכו דם, השליכו אותו אל הבור הזה אשר במדבר ויד אל תשלחו בו, למען הציל אותו מידם להשיבו אל אביו". הנה לנו עדות נאמנה מתורתנו הקדושה שראובן לא רצה להשתתף במעל, סירב לשפוך דם נקי. ראובן רצה להציל את יוסף ולהשיבו אל אביו יעקב שלם בנפשו ובגופו. והשאלה המתבקשת: מה גרם לראובן לעשות כן? מדוע דווקא הוא היה חרד לשלום יוסף אחיו? המדרש (ב"ר פפ"ד טו) עונה על כך תשובה. ראובן קיבל טובת הנאה עקיפה מיוסף אחיו. ראובן בעבר טעה בחישוב ועשה מעשה בל יעשה, הוא בילבל והחליף את יצועי אביו. תמיד חשב ראובן שהוא נדחה מגדולתו ומקדושתו מכוח אותו מעשה ואין הוא ראוי וכדאי להיות נמנה עם אחיו הקדושים ולהיות שווה להם. אולם כאשר סיפר יוסף על חלומה השני שאחד עשר כוכבים, השמש והירח משתחווים לו, עמד ראובן וחשב: הרי יוסף אחי מחשיב אותי כאחד האחים, זאת אומרת שהתקבלה תשובתי והריני חייב לו הכרת הטוב על הבשורה החשובה והמשמחת שבישרני. חיכה ראובן לזמן הגון להכיר טובה ליוסף, והנה שעה זו הגיעה כעת. חייו של יוסף על כף המאזניים. ראובן נכנס בעובי הקורה ומציל את יוסף אחיו מידי אחיו. הדבר ידוע שאחד מעמודי התווך של תורתנו הקדושה זוהי מידת הכרת הטוב. גדולי ישראל בכל הדורות נזהרו לקיים מידה זו ברמ"ח אבריהם ושס"ה גידיהם במסירות נפש ממש. בספרו הנפלא של מו"ר עט"ר ראש הישיבה שליט"א "כתונת פסים" (ח"ב עמ' רמט), מספר הגאון רבי דוד טרופ זצ"ל מעשה שהיה איתו, שבהיותו בחור פגש במרן ראש הישיבה רבי אלעזר מנחם שך זצ"ל כשהוא הולך בדרך ללא מטריה, והגשם יורד עליו. עמד אותו רב, פתח את המטריה וליווה את מרן ראש הישיבה לביתו. כמובן שראש הישיבה הודה לו וברכו לשלום. הסיפור נשכח. לאחר מספר רב של שנים, אותו רב הלך ברחוב חזון איש בדרכו לביתו. והנה הוא שומע מכונית צופרת לו. בתחילה לא הפנה ראשו ולא התחשב. אך כשחזרו הצופרים להשמע, הביט וראה לא אחר מאשר את מרן ראש הישיבה זצ"ל. הנהג קרא לו להיכנס אל המכונית, ומרן ראש הישיבה שאל להיכן פניו מועדות? משהשיבו, ציוה ראש הישיבה לקחתו לביתו באומרו: "מאותו יום שלקחת אותי עם המטריה, חיפשתי אותך כדי לגמול עמך טובה על אשר עשית עימדי. ועתה שמח אני שפרעתי את חובי להשיבך טובה תחת טובה". ע"כ. נתחזק במידה נפלאה זו של הכרת הטוב, ונזכה לכל הטוב שבעולם.

זמני כניסת שבת ויציאת השבת

לרכנו תם	יציאת השבת	כניסת השבת	לרכנו תם
17:50	17:17	16:15	ת"א
17:54	17:16	16:01	י"ד
17:50	17:15	16:05	חיפה
17:55	17:19	16:20	כ"ש

הפסרת השבוע: "כה אמר"

מטעמים לשבת

והדבר הוא בניגוד לנימוס האנושי לא יתכן שזהו רצון השמים. אם "רעה גדולה" היא זאת כלפי האדון, מעילה מגונה באימון שנתן בי - הרי ללא ספק גם "וחטאתי לאלוקים" - זהו חטא גם כלפי שמים, נגד רצון השם יתברך...
(מעינה של תורה)

"ויבא הביתה לעשות מלאכתו" (לכ"א)

רב ושמואל. אחד אומר: מלאכתו ממש, ואחד אומר: לעשות צרכיו עימה. אלא שנראית לו דמות דיוקנו של אביו (רש"י). יש להבין, מה הסגולה המיוחדת שיש בדמות דיוקנו של אביו, כדי להתגבר על היצר ולהימנע מן החטא? ויש לומר בדרך דרש, שהכוונה על אביו שבשמים, שבאותו רגע פרש מעבירה, כיון שידע שמלוא כל הארץ כבודו, ועין רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבים.
(תורת הפרשה)

דנהו כ"רודף", וכאשר ראו אותו מרחוק - "ויתנכלו אותו להמיתו". כולם כאחד. וכאשר קרב אליהם יותר, ניחמו כולם על עצתם, מלבד שנים מהם. שנאמר "ויאמרו איש אל אחיו לכו ונהרגהו", הם שמעון ולוי. וכאשר נפגשו ממש, לא חפץ עוד איש להמיתו, והחליטו בעצה אחת להסתפק במכירתו כדי להרחיקו מאביהם.
(מעין השבוע)

"איך אעשה הרעה הגדולה הזאת וזוטאתי לאלוקים" (לכ"ט)

יוסף הצדיק הלא פתח והסביר, כי חטא הוא זה כלפי האדון, אשר נתן בו אימון מלא, ולמה איפוא סיים: "וחטאתי לאלוקים"? ברם, הסביר הרה"ק רבי יענקל'ה ראדזימינר ז"ל, לפי המדרש אמרה לו, כי ראתה באצטגנינות שלה, שרוצים בכך מן השמים שהיא תוליד ממנו בנים (ובאמת לקח יוסף את בתה אוסנת והיא הולידה לו בנים). ועל כך השיב לה יוסף, כי היות

"ויבוא יעקב שלם" (לג, יז)
ראשי תיבות של "שלם" הם: "שם", "לשון", "מלבוש". יעקב אבינו לא שינה את שמו, את לשונו ואת מלבושו, על אף היותו זמן כה רב אצל לבן, וקשירת ידידות עם עשו, בכל זאת נשאר שלם, ואלו שלושת הדברים ששומרים על שלימות ביהדות.
(אמרי חן)

"ויראו אותו מרזוק... ויתנכלו אותו להמיתו" (לז, יז)

כתב רבינו האלשיך הקדוש זצ"ל: דרך האדם השלם, גם אם יש בליבו טינה על חבירו, הרי כאשר יראהו - תגבר בו האהבה, וכאשר יפגשו יחדיו - ישכח את חוץ רגזו ואפו. וכך מצינו באחים הקדושים, שגדול היה כעסם על יוסף אחיהם, כי חשבו שהוא מנסה להסב אליו את לב אביהם ולהרחיקו מהם, זומם ליטול את הברכות כיעקב אבינו, ולהדיחם מלבנות את עם ישראל כפי שעשיו נדחה מחיי נצח. לפיכך,

מוקנים אתבונן - סיפורי צדיקים

הכרת הטוב, לא מלאו ליבו לחטוף בגדו מידה: עד כדי כך! ובענין הכרת הטוב, תשובתו הנודעת של רבינו הר"י מיגאש זצ"ל. רבינו יוסף הלוי אבן מיגאש זצ"ל היה גדול תלמידי הרי"ף זצ"ל, ורבו של רבינו מיימון, אביו ורבו של רבינו הרמב"ם זצ"ל, אשר העיד עליו: "לב האיש ההוא היה מבעית בתלמוד למי שישתכל בדבריו ועומק שיכלו בעיון, אשר נאמר שכמעט לא היה כמוהו לפניו, מלך במנהגו ודרכו". רבינו נולד בשנת תתל"ז (1077). גדול הדור, רבינו יצחק איבן אל באליה זצ"ל, הכיר בכשרונותיו ודחק אביו שיקדישו לתורה וישכור עבורו תלמידי חכמים מובהקים שילמדו עימו יומם ולילה. כשהיה בן ארבע עשרה, הגיע הרי"ף לספרד, והר"י מיגאש, החל ללמוד תורה מפיו. למרות שבנו של הרי"ף, רבינו יעקב, היה חכם גדול ונסמך לרבנות, וכבר היה בשנות החמישים לחייו, סמך הרי"ף ידו על תלמידו הר"י מיגאש, שהיה בן עשרים ושש בלבד, הסמיכו לרבנות ומינהו כממלא מקומו וכראש ישיבתו. ואכן, לאחר פטירתו, ישב על כסאו באליסונה ושמו יצא לתהילה כגדול הדור, גאון בתורה ובמידות, בקדושה ובענוה, והנהיג את ישיבתו כשלושים ושמונה שנים, עד יום פטירתו. מחידושו, מציויים בדינו רק פירושו למסכת בבא בתרא ושבועות, תשובות בהלכה, בשיטה מקובצת, על דברי הגמרא רבינו, שרבו, רבינו הרי"ף, היה חולה והוצרך לרחוץ במרחצאות. הכניסו עשיר אחד לביתו, העמיד לרשותו את המרחץ הפרטי וארחו בכבוד ויקר עד שהבריא. לימים ידד אותו עשיר מנכסיו עד שהוצרך למכור המרחץ ולכסות חובותיו. ואמר רבינו יצחק ז"ל: לא אדון ולא אורה במרחץ זה ולא במכירתו ולא בהערכתו, לפני שנהיית ממנו". והסיק מכך רבינו: "ואם כך התייחס למרחץ זומם, שאין לו הרגשה, כל שכן וקל וחומר לצער בני אדם שנהנינו מהם, ומרגישים בבושתם, שיהיה זה דבר נורא לעשותו, והנוהג בכפיות טובה יוצא משורת המוסר והדרך ארץ!" לאחר פטירתו, בשנת תתק"א (1141), עמדו בניו בראש ישיבתו שגלתה לטליתולא, והרבו תורה בישראל.

(מעין השבוע)

הגאון רבי שאלו מקיץ שלי זצ"ל, כיהן כמרבץ תורה באי גרבה והעמיד תלמידים לאלפים. הוא נולד בשנת תר"מ, זכה לזיקנה מופלגת, ונפטר בארץ ישראל בגיל תשעים. בנוסף לתורה בעל פה שהרביץ ולימד, היה גם עורך ספרים. ובין השאר חיבר את הספר "מוסר אב", ובו כל סיפור השייך לפרשתו. "חז"ל אמרו, כי אחי יוסף קראו "לבו ונהרגהו", ורוח הקודש ששיבתם: "ונראה מה יהיו חלומותיו". כלומר: אין האדם יכול לשער את תוכניותיה של ההשגחה העליונה! מעשה בסוחר יין, עני מרוד, שלא השתכר אפילו להוצאות שבת. הצטערה אימו הישישה בצערו, והיתה מתפללת עבורו שיזכה ויתעשר. בכל יום היתה מציעה לפני הבורא הצעה חדשה. יום אחד ביקשה שבנה יזכה בהגדלה, יום שני ביקשה שימצא מציאה, ויום שלישי שימצא איזו המצאה... השבת התקרבה, ולאיש אין כל בביתו. נזכר שיש ברשותו כמה חביות יין מאיכות ירודה. אולי ימצא להם קונה, ויריח כמה פרוטות ללחם משנה. ביקש מאימו שציעה קנקן מאותו יין ליהודי שכן. נטל הלה את הקנקן ושילם את מחירו. שמחה האם. ריחחה הלה בין ותהה על קנקנו, עיוה את פניו וביקש את כספו חזרה. חזרה האם בוכיה. אמר לה בנה: "אל תבכי אמא, מן השמים ירחמו". אותו רגע נשמעו נקישות בדלת. עשיר אחד נכנס ושאל, אם יש להם יין טוב. נבך המוכר ואמר: "יין טוב! אתה תאמר אם טוב הוא". הושיט לו את הקנקן. הריח בו האיש, טעם ממנו, ואורו עיניו. "מה מחירו?" שאל. "דינר זהב", השיב הסוחר... "ויש לך עוד מיין זה?" שאל העשיר. "יש ויש" ענה. "טוב", אמר העשיר. אמרה אימו: "שמעני בני! מזה זמן רב התפללתי עבורך. הצעות רבות הצעתי לבורא יתברך, אבל דרך זו - מעולם לא עלתה בדעתי!"

ידועה השאלה: יוסף עמד בנסיון כביר, עזב את בגדיו ביד אשת פוטיפר ונט החוצה. העלילה עליו המרשעת עלילה שפלה, ותמכה דבריה בבגד שבידה. הושלך יוסף לבית האסורים. מדוע איפוא הותיר בגדו בידו, למה לא נאבק בה ולקחו ממנה? מבאר רבינו הרמב"ן זצ"ל, משום שהיתה אשת אדוניו, ורחש כלפיה חובת

והייתם לי סגולה

מי שיש לו פחד בלבבו, וכל שעה מתעורר הפחד בלבבו ואינו יודע למה הוא מפחד, תחילת הכל יזהר בקריאת שמע שחרית וערבית וקריאת שמע שעל המיטה, לקרוא אותה בכוונה ובמתינות, וכן יזהר שלא ירגיל להניח ידיו על נחיריו ושפתיו, וכן יזהר בנטילת ידיים של שחרית ושל בית הכסא לעשותה שלוש פעמים בסירוגין ובשופי, וכן יזהר בנטילה לאחר גילוח ולאחר נטילת ציפורניו לעשותם שלוש פעמים בסירוגין.

(סגולות ותפילות)

מדברי ראש הישיבה הרב ר' יוסף מוגרב' שליט"א

זיכרון הבנים

שיעורי העזר המעייפים

אמת ונכון הדבר שככל שיש פער בכיתה בין הילד לשאר התלמידים, יש לפעול במרץ כדי לצמצם ולסגור את הפער. שיעורים פרטיים הם פתרון יעיל במקרים רבים. אולם, גם פתרון זה מותנה במספר כללים. יש, כמובן, לבחור מורה טוב, ומורה טוב הוא זה המסוגל לדרוש מהילד ובמקביל תומך במאמציו ומעודדו ליישם את הדרישות הלכה למעשה. בעיקרון, שיעור פרטי יכול להיות מקדם מצוין להתקדמות התלמיד. הילד מקבל את מלוא תשומת הלב, הוא אינו יכול להתחמק או להעלם - מפני שתשומת לב המורה מרוכזת רק בו. אך השיעור עצמו יש לראות שיתנהל באווירה טובה. בזמן שקיים עימות מורה-ילד-הורה, או עימות חלקי - עשוי הילד לאטום את עצמו ב"קליפות עבות" של הסתייגות ולא לשתף פעולה. מלכתחילה, יש להשתדל להתאים את הנתונים הסביבתיים לטעמו של הילד. ככל שיאהב יותר את השיעור, כך סיכויי ההתקדמות טובים יותר. ההורה המצוי מבקש להביא את המורה הפרטי בזמן המשחק, בדווקא על מנת שהילד ילמד מהר, כדי שישפיק גם לשחק. בהרבה מצבים דווקא תיפחת המוטיבציה של הילד בשל אילוץ כזה. לכן, נמליץ שלא לתכנן שיעור על חשבון דבר שהילד אוהב. אדרבא, נבוא לקראתו וכך סביר יותר שנרכוש את שיתוף הפעולה שלו. אל לנו לשלול ממנו דברים כדי לאלצו ללמוד טוב יותר, חלילה מלבזות אותו בעיני חברים או אחים: "תראו, רק מאיר זקוק לשיעורים פרטיים...", אין להשתמש בשיעוריו הפרטיים ככלי נשק "לנגח" אותו: "אם לא תאכל מהר נספר לכולם שיש לך מורה פרטי...". אין אנו ממליצים, כמו כן, לחזור שוב ושוב באוזניו עד כמה קשה לנו לממן את שיעוריו ועד כמה אנו מקריבים לשם כך מעצמנו. יתכן וטיעונים אלה רק יגבירו את רגשי האשמה של הילד ויחצצו בינו לבין השיעורים. עלינו לזכור, שברוב המקרים ילדים אינם אוהבים שיעורי עזר משום שהם: מגבילים, הם מחייבים ומשום מה הם "תקועים" דווקא בשעות לא נוחות הנופלות בזמנו הפנוי והמצומצם כל כך של הילד. חשוב על כן, להדגיש באוזני הילד בטרם תחילת השיעורים, שהתוכנית הזאת היא מוגבלת! שהיא מיועדת לזמן מסוים, רק כדי להדביק את קצב הלימודים. מותר בהחלט גם לתת לילד איזה "יום חופשי" כדרכו על מאמציו ועל הקרבתו, העיקר שיהא הדבר לתועלת ושירגיש זאת שאנו עושים זאת עבורו, רק בדרך זו הילד יהנה משיעורי העזר ולא יהיו עליו למשא. וכמובן שראוי להתייעץ עם איש חינוך ירא שמים שיאבחן את הילד שאם לא, יצא שכרנו בהפסדנו, ועם תפילות ותחנונים, נזכה לראות ברכה בעמלינו.

שלום בית

כלה וזמותה

למען שלום בית ומנוחת נפש, כדאי לעשות כל מאמץ כדי להגיע לעמק השווה עם הוריו של בן הזוג. הורים רבים אינם יכולים להשלים עם העובדה, כי ילדיהם שאך אתמול היו תלויים בהם, הפכו לאנשים מבוגרים, אחראים ומצליחים. כנגד זה ישנם זוגות צעירים, הרצים אל ההורים כל אימת שהם זקוקים לעזרה. הנישואין אינם מביאים מיידית השתחררות מן הקשרים וההרגלים המשפחתיים והבעיות עם החמות, מתחילות עוד בירח הדבש, ומגיעות לשיאן בשנים הראשונות לנישואין. אף על פי שהבעיות האלה הן תכופות דו סטריות, הרי הזוג הצעיר הוא שצריך ללמוד לשלב את מערכת היחסים החדשה בחייו המשותפים. מדוע כל כך קשה לאישה צעירה להסתדר עם חמותה? בני אדם נוהגים לספר בדיחות על החמות, מפני שאינם יכולים לשכוח את השליטה שהיתה בעבר לאימא שלהם על חייהם. אימהות מקדישות בדרך כלל לילדיהן הרבה יותר זמן משעושים זאת האבות. האם היא אהבתו הראשונה של התינוק, אך היא גם המתסכלת את הילד ומטילה עליו את רצונה, בייחוד בשנות העיצוב הראשונות. ומכיוון שהילד תלוי בה תלות מוחלטת כל כך שהרי היא הנותנת לו אוכל, מעניקה לו חום, ומקנה לו את כללי התייחסות לעצמו כאל אדם אהוב ורצוי - הרי היא שולטת על כל שטחי חייו. הבדיחות על החמות הן שסתום נוח להפגנת רגשות הזעם, פחד וטינה, שכל הילדים חשים בזמן זה או אחר כלפי אמהותיהם - מה עוד שאין המדובר באמך הורתך, כי אם באימו של מישהו אחר! בדיחות אהובות במיוחד על אנשים שפשוט לא התגברו, יש גם אמהות שקשה להן להשלים עם העובדה, שילדיהן גדלים ויוצאים משליטתן. רבות מהן ממאנות להרפות מן הילדים שלשלומם היו אחראיות זמן רב, ובייחוד קשה להן להיפרד מהבנים, לאמיתו של דבר רוחשות אמהות מסוימות הערצה כה רבה לבניהן, שבסתר ליבן הן מתקנאות בנערות שמתחתנות עימם, והמצב מחמיר, אם אין יחסי אהבה שוררים בין האם לאב. מובן שאם אין הכלה מבינה את שורש הקונפליקט שבו שרוייה אם בעלה, עשויה היא להניח כי עשתה דבר מה שהרגיז את חמותה, יש שהעניינים מסתבכים ביתר שאת, כשהכלה עצמה אינה בטוחה אם ראויה היא לאהבה, ואז עלולה היא לראות בחמותה מתחרה לה. וכששתי נשים הסובלות מחוסר ביטחון עצמי דרות בכפיפה אחת, לא יפלא שניתזים ניצוצות אם חמותך ביקורתית ועויינת, נסי להבין שקשה לה להיפרד מבנה האהוב, השתדלי להיות סובלנית, אך המשיכי לעשות דברים בדרכך שלך, בד בבד עם כך עודדי את בעלך לגלות יתר עצמאות ואי תלות, במשך הזמן, יש להניח שישתפר המצב. ואם את אישה הפוחדת מחמותך ללא כל סיבה, נסי לראות בה ידידה שיש לה, כמו לכל אדם, מעלות וחסרונות. לעולם אל תשפטי את עצמך לפי מה שנראה לך כאמות המידה שלה. ובדרך זו תשיגי שלום ושמחה ונסו יגון ואנחה.

אמרי שפר

- הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ אומר: האהבה - הרפואה הבדוקה ביותר לפצעי הנשמה.
- הרה"ק רבי מנחם מנדל מויטבסק אומר: אדם חולה בלי סיבה, יתלה באהבה. תקנתו - ימסור כל אהבתו להשם יתברך ויבריא.
- תלמידי הבעל שם טוב הקדושים אומרים: העובד את בוראו מאהבה, רודף אחרי כל מצוה לעשותה לעשות נחת רוח ליוצרו.
- הרה"ק רבי אהרון מקרלין אומר: האהבה מוסתרת בפנימיות ליבו של כל אדם, ואין לך אדם שאין לו שעה אחת של אהבה וכלות הנפש לבוראו. (פתגמים נבחרים)

ועל כן יאמרו המושלים-משל ונמשל

"ויאמר מה הערבון אשר אתן לך. ותאמר חותמך ופתילך ומטך אשר בידך" (לח,יח). אדם המלווה לחבירו סכום כסף וממשכן לו חפץ כדי לבטיח שהלה יחזיר את ההלוואה, דואג לכך שהמשכון יהיה שווה יותר מכפי שיעור החוב, או אז בטוח המלווה שהלווה יגאל את ערבונו. אומנם, לפעמים קורה שהמלווה מוכן לקבל כמשכון דבר שאינו שווה אך את דמי חצי ההלוואה, וזאת משום שהוא בטוח שהלווה זקוק לחפץ ואינו יכול לוותר עליו, כגון מפתח חנות או חותם וכדומה לזה. גם במקרה זה המלווה סמוך ובטוח שסכפו יושב לו. אולם הבדל אחד יש בכל זאת בין המקרים. כאשר המשכון שווה יותר מדמי ההלוואה, אזי אם לא ישיב הלווה את הכסף, יקח המלווה את המשכון לעצמו - וירוויח יותר. לא כן הדבר אם המשכון הוא חפץ פחות ערך, אלא שהלווה זקוק לו מאוד, אל לא ישיב את דמי ההלוואה, גם אז יקח במלווה את החפץ לעצמו אלא שבמקרה זה יפסידו שניהם... כן הוא גם הנמשל. יהודה חשב שכאשר תמר אמרה "אם תיתן ערבון", התכונה בכך שיהיה הערבון שווה לכל הפחות כדמי הגדי. ערבון כזה לא היה איתו באותה שעה לכן אמר: "מה הערבון שאתן לך". וענתה: "חותמך ופתילך", כי ידעה תמר שחותמו של יהודה ופתילו חביבים עליו כגופו ובוודאי לא יעזוב אותם בידה. לכן כאשר שלח יהודה אחר כך את הגדי ולא מצאה, אמר יהודה: "פן נהיה לבזו", שנינו, כי גם הוא וגם תמר יפסידו כך, משום שאין הערבון כשווי החוב.

פסוקים

"ועשית נא עמדי חסד והזכרתני אל פרעה והוצאתני מן הבית הזה" (מ,יד). שר אחד נתן תשורה לאוהבו - כפר קטן שיהיו כל המיסים והארנוניות העולים מבני הכפר שייכים לאותו אוהב. לימים גמל אדם אחד טובה לשר, והשר שחפץ להשיב למיטיבו נתן בידו איגרת ובה כתוב כי בכל מקום שיחפוץ לגור, יהיה פטור מתשלום מיסים לשר. מבין כל הערים והעיירות והכפרים הנתונים לשליטתו של השר בחר אותו אדם לגור באותו כפר השייך לאוהבו של השר... לימים באו פקידים לגבות את המיסים לקופת הכפר, או אז הוציא אותו אדם את האיגרת הנתונה לו מאת השר והראה להם כי השר פטר אותו מכל תשלום... לא ולא! - סירב אוהבו של השר, כאשר הגיע שמע הדבר אל אוזניו - בכפר זה חייבים כולם לשלם את המס, שכן זו היא מתנת השר אלי, אם ירצה אותו אדם להיפטר מתשלום, יבחר נא לו מקום מגורים אחר... כן הוא גם הנמשל. הקדוש ברוך הוא ברא בעולמו מבחר בריות מבריות שונות, וכולם נשלטים בידיו יתברך, וזלת האדם לו נתן הבורא בחירה לעשות ככל שייטב בעיניו. ואם כן כל אדם הבוטח בה, ביטחונו שלם. אולם הבוטח באדם, אין זה ביטחון כלל כי האדם עלול לשנות את דעתו ורצונותיו לפי הזמן והמקום. וזה מה שקרה ליוסף הצדיק כאשר ביקש משר המשקים שיזכירוהו אל פרעה לטובה, וכאשר הושב השר על כנו, שכח את כל אשר הבטיח וכמו שנאמר: "ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחתי!"

(משלי המגיד מדובנא)

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

- ✓ העושה אוהל קבוע חייב משום בונה, לפיכך אין עושים אוהל ארעי לכתחילה, ולא סותרים אוהל ארעי, גזירה שמה יעשה או יסתור אוהל קבוע.
- ✓ אסור לעשות אוהל בשבת אפילו הוא ארעי, אבל להוסיף על אוהל ארעי מותר, ולכן אם היתה מחצלת פרוסה טפח, מותר לפרוס שאר המחצלת בשבת, וטפח שאמרו חוץ מן הכריכה. דהיינו שאם היתה מחצלת פרוסה לשם גג וכרכה מערב שבת, צריך שישאר טפח פרוס כדי שיהיה מותר לפרוס הכל, ואין רוחב העיגול של הכריכה עולה בשיעור טפח.
- ✓ עצים הסדורים מערב שבת ויש ברוחבם טפח, מותר לפרוס עליהם סדין או מחצלת בשבת שנחשב כתוספת על אוהל ארעי, וכן אם אין ברוחב העצים טפח אלא שהם סמוכים זה לזה, שאין בין אחת לאחת שלושה טפחים, מותר לפרוס עליהם סדין.
- ✓ אסור לפרוס רשת או כילה על גבי עגלת ילדים, או על גבי מיטה, או על גבי לול של תינוק כדי להגן בפני השמש או בפני הזבובים, אבל אם פרס את הכילה מבעוד יום לרוחב של טפח אחד (מלבד הגליל) מותר לפרוסה לגמרי, ובשעה שישירנה ישאיר את הטפח שהיה פרוש מבעוד יום ולא יסירו.
- ✓ מותר לפתוח בשבת גגון של עגלת ילדים אם היה מחובר לעגלה מבעוד יום (אבל אם חיבר את הגגון אל העגלה בשבת אפילו בדרך המותרת כגון על ידי צירים, לא יפתחנו בשבת), וכיון שכבר קיים אוהל, לכן מותר גם לפרוס רשת או כילה על גבי העגלה כולה, ויתחיל לפרוסה מצד הגגון.
- ✓ מטריה קטנה המתחברת לעגלות טיול ופותחים אותה כמו מטריה רגילה, יש להקל לפותחה ולסגורה בשבת, אם היא כבר קבועה בעגלה לפני שבת, כשם שמותר לפתוח גגון של עגלת ילדים. ויש אומרים שאין לפותחה ולסגורה בשבת, כשם שאין לפתוח ולסגור כל מטריה.
- ✓ כסא העשוי פרקים, וכשרוצים לישב עליו פותחים אותו והעור נמתח, וכשמסירים אותו סוגרים אותו והעור נכפל, מותר לפותחו לכתחילה בשבת, אף על פי שיש לו מחיצות תחתיו, מפני שאינו דומה לעשיית אוהל, כיון שאינו עושה כלום, שהרי הם עשויים ועומדים כבר הגג עם המחיצות מבעוד יום, אלא שמותחם בשבת לישב עליהם. ומטעם זה מותר להעמיד חופה ולסלקה. ובלבד שהיתה החופה קשורה בכלונסאות מערב שבת.
- ✓ מותר לפתוח כיסא נוח, מיטה ושולחן המתקפלים, וכן לול של תינוקות, כיון שרגילים בכך, וכן מותר לקפלם. אבל אסור לחבר גגון להגנה בפני השמש, אלא אם כן היה הגגון מחובר לכיסא הנוח מבעוד יום, שאז מותר לפותחו ולסגור.

(השבת וההלכותיה)